

AGENTSCHAP ZORG & GEZONDHEID

Koning Albert II-laan 35 bus 33
1030 BRUSSEL
T 02 553 35 00
F 02 553 35 84
www.zorg-en-gezondheid.be

Aan de initiatiefnemers van de woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en groepen van assistentiewoningen in Vlaanderen

Contactpersoon

Karen Jutten
Kris Patteet

E-mail

ouderenzorg@zorg-en-gezondheid.be

Telefoon

02 553 35 21
02 553 33 95

Ons kenmerk

ZG/WEL/OZ/KJ/KP/01
2018-24872 BVDH

Uw kenmerk

-

Datum

08 MRT 2018

Toelichting bij de uitvoering van twee artikels van het Woonzorgdecreet:

- *aanmelding van woongelegenheden voor het verblijf van zelfredzame personen buiten de erkende capaciteit van een woonzorgcentrum conform artikel 53/1*
- *toestemming tot uitbating van flexibel kortverblijf in erkende groepen van assistentiewoningen conform artikel 36, § 2*

Geachte initiatiefnemer,

Met deze brief geef ik een toelichting bij de uitvoering via besluiten van de Vlaamse Regering van 10 november en 17 november 2017 van twee nieuwe artikels van het Woonzorgdecreet, toegevoegd als biilage 1 en 2 bij deze brief:

1. de aanmelding van woongelegenheden voor het verblijf van zelfredzame personen buiten de erkende capaciteit van een woonzorgcentrum;
2. toelating tot het uitbaten van flexibel kortverblijf in erkende groepen van assistentiewoningen.

1. De normen en aanmelding van woongelegenheden voor het verblijf van zelfredzame personen buiten de erkende capaciteit van een woonzorgcentrum**1.1. Inleiding en situering**

Op 10 november 2017 keurde de Vlaamse Regering het besluit goed houdende de bepaling van de normen en de aanmeldingsprocedure voor het verblijf van zelfredzame personen in een woonzorgcentrum buiten de erkende capaciteit, toegevoegd als biilage 1.

Het besluit geeft uitvoering aan artikel 53/1 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009.

Met dit besluit wenst de Vlaamse Regering in te spelen op de maatschappelijke evoluties van vergrijzing en verzilvering van het gezinsleven en de veranderende zorgvraag van hoogbejaarde koppels. Daarnaast heeft de wijziging in de regelgeving als doel om mantelzorg beter te benutten en te integreren in het woonzorgcentrum, alsook het recht op een gezinsleven te waarborgen voor de zorgbehoevende bewoner en de mantelzorger.

Woonzorgcentra die zelfredzame personen willen opnemen buiten de erkende capaciteit van hun woonzorgcentrum moeten hiervoor een aanmeldingsprocedure doorlopen (cf. infra).

1.2. Doelgroep

De persoon die samen met de bewoner wil verhuizen naar het woonzorgcentrum, is vaak de partner, gehuwd of niet gehuwd, maar soms ook een familielid of heeft een andere relatie met deze bewoner. In de praktijk zal deze persoon ook vaak een rol als mantelzorger opnemen. Om mee opgenomen te worden, moet deze persoon:

- ofwel gehuwd of wettelijk samenwonend zijn met de bewoner van het woonzorgcentrum bij opname van deze bewoner;
- ofwel gedurende zes maanden onmiddellijk voorafgaand aan de opname van deze bewoner in het woonzorgcentrum feitelijk samenwonend geweest zijn met deze bewoner.

Enkel personen van wie het zelfzorgvermogen niet is aangetast, kunnen worden opgenomen buiten de erkende capaciteit. Het zelfzorgvermogen van de inwonende persoon moet voorafgaand aan de opname worden aangetoond met een attest (bijvoorbeeld een inschaling op de Katz-schaal) of een verklaring op erewoord van de (behandelende) huisarts of een verpleegkundige.

Deze attestering wordt door het woonzorgcentrum ter beschikking gehouden van de Zorginspectie.

Niet-zelfredzame personen kunnen enkel worden opgenomen binnen de erkende capaciteit van een woonzorgcentrum en vallen dan ook niet onder de bepalingen van dit besluit.

1.3. Dienstverlening en financiële afhandeling

De decreetsbepaling voorziet dat de inwonende personen opgenomen in een aangemelde woongegelegenheid uitzonderlijk kunnen gebruikmaken van de gebruikelijke gezins- en huishoudelijke zorg, de hygiënische en verpleegkundige zorg en de (re)activering en psychosociale ondersteuning. Zij kunnen op reguliere basis en kosteloos gebruikmaken van de animatie en sociale netwerkvorming. Net zoals voor de bewoners van het woonzorgcentrum, mag er voor specifieke activiteiten (daguitstap, vakantie, enz.) een extra vergoeding worden aangerekend.

Het woonzorgcentrum biedt dus de inwonende zelfredzame persoon de gebruikelijke huishoudelijke, logistieke en administratieve ondersteuning. Hiertoe behoren o.a. het aanbieden van maaltijden, het onderhoud van de woongelegenheden, het gebruik en onderhoud van linnen, ... Daarnaast moet het woonzorgcentrum net zoals voor zijn andere bewoners, een levensbeschouwelijke begeleiding in het bereik brengen, sociale contacten stimuleren en onderhouden, en zinvolle dagbesteding en ontspanning organiseren.

Indien het zelfzorgvermogen van de inwonende persoon tijdens het verblijf in het woonzorgcentrum wordt aangetast, moet hij/zij met voorrang worden opgenomen binnen de erkende capaciteit van het woonzorgcentrum. De inwonende persoon kan, na het overlijden van de zorgbehoevende bewoner, gedurende minstens zes maanden buiten de erkende capaciteit opgenomen blijven in het woonzorgcentrum, indien hij of zij dit wenst.

Het uitgangspunt is dat de inwonende zelfredzame persoon een "hotelkost" betaalt, namelijk de woon- en leefkost van het verblijf in het woonzorgcentrum. Kostenelementen die het woonzorgcentrum kan aanrekenen, zijn onder meer het gebruik van de infrastructuur, de maaltijden, het onderhoud van de woongelegenheden en het wassen van kledij en linnen.

1.4. Infrastructuurvoorwaarden en het infrastructuurforfait

Elke aangemelde woongelegenheden moet voldoen aan bepaalde infrastructuurvoorwaarden. Om de kwaliteit van wonen te garanderen voor zowel de inwonende personen als de bewoners, worden de infrastructuurnormen maximaal afgestemd op de erkenningsvoorwaarden bepaald in artikel 47 van de bijlage XII bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmering, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers.

De herneming van deze infrastructuurvoorwaarden heeft als doel de continuïteit te verzekeren bij een stijgende zorgbehoefte. De inwonende persoon kan in dit geval in dezelfde woongelegenheden blijven maar dan binnen de erkende capaciteit van het woonzorgcentrum. Er staat geen beperking op het aantal woongelegenheden die kunnen worden aangemeld voor het verblijf van zelfredzame personen.

De aangemelde woongelegenheden kan zowel een eenpersoons- als een tweepersoonskamer zijn. Een tweepersoonskamer waarvan één woongelegenheden wordt aangemeld voor het verblijf van zelfredzame personen, telt niet mee voor het aandeel erkende tweepersoonskamers in een woonzorgcentrum. Een woonzorgcentrum mag immers niet meer dan 20% van het totale aantal bewoners in tweepersoonskamers huisvesten binnen de erkende capaciteit. Daarnaast is een bijkomende versoepeling voorzien ten opzichte van de erkenningsvoorwaarden voor tweepersoonskamers in woonzorgcentra: in de aangemelde tweepersoonswoongelegenheden moet slechts één wastafel worden voorzien.

Een aangemelde woongelegenheid voor het verblijf van zelfredzame personen komt niet in aanmerking voor het infrastructuurforfait. Indien de aangemelde woongelegenheid een tweepersoonskamer is die ook is erkend als één woongelegenheid woonzorgcentrum, dan telt enkel de erkende woongelegenheid woonzorgcentrum mee voor het infrastructuurforfait als eenpersoonskamer.

1.5. Brandveiligheid

Alle woongelegheden van het woonzorgcentrum, ook degene die worden aangemeld bovenop de erkende capaciteit voor het verblijf van zelfredzame personen in het kader van artikel 53/1 van het Woonzorgdecreet, moeten voldoen aan de bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2011 tot vaststelling van de specifieke brandveiligheidsnormen waaraan ouderenvoorzieningen en centra voor herstelverblijf moeten voldoen en tot bepaling van de procedure voor de uitreiking van het attest van de burgemeester.

Het brandveiligheidsattest van de burgemeester vermeldt de totale huisvestingscapaciteit, dus zowel de erkende capaciteit van het woonzorgcentrum als de aangemelde capaciteit in het kader van artikel 53/1. Deze capaciteit wordt op het attest ingevuld onder de rubriek van het woonzorgcentrum. De beide capaciteiten kunnen daarbij worden opgeteld of apart worden vermeld.

1.6. Aanmeldingsprocedure

Als bijlage 3 bij deze brief vindt u het formulier voor de aanmelding van woongelegheden conform artikel 53/1 van het Woonzorgdecreet.

Voorafgaand aan de ingebruikname bezorgt u dit formulier met volgende bijlagen met de post of via e-mail aan het agentschap:

- een recent brandveiligheidsattest;
- een schriftelijke toelichting waarin de verschillende elementen van de organisatie, infrastructuur, doelpubliek en werking van deze aangemelde woongelegheden worden beschreven. Deze toelichting omvat minimaal het profiel van de voorziening en een beschrijving van de aangewende infrastructuur;
- een ondertekende verbintenis waarin de beheersinstantie zich ertoe verbindt om te voldoen aan de bepalingen vervat in artikel 53/1 van het Woonzorgdecreet en de normen bepaald in dit ontwerpbesluit.

1.7. Tegemoetkoming Vlaamse zorgverzekering

Inwonende personen die verblijven in een aangemelde woongelegenheid in het kader van artikel 53/1 zijn uitgesloten van het recht op een tegemoetkoming voor residentiële ouderenzorg van de zorgverzekering. Indien de zorgbehoevendheid van de inwonende persoon stijgt en een opname binnen de erkende capaciteit van het woonzorgcentrum noodzakelijk is, vervalt deze bepaling bij opname binnen de erkende capaciteit van het woonzorgcentrum en wordt het recht op de tegemoetkoming voor residentiële ouderenzorg herwonnen.

2. Het flexibele kortverblijf in erkende groepen van assistentiewoningen

2.1. Inleiding en situering

Op 17 november 2017 keurde de Vlaamse Regering het besluit goed betreffende het flexibele kortverblijf in een erkende groep van assistentiewoningen, toegevoegd als bijlage 2.

Het besluit geeft uitvoering aan artikel 36. § 2. van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 als volgt:

als een erkend centrum voor kortverblijf, dat uitgebaat wordt in de lokalen van een woonzorgcentrum, en een erkende groep van assistentiewoningen in elkaars onmiddellijke nabijheid gevestigd zijn en functioneel een geheel vormen, en als beide voorzieningen ofwel door dezelfde rechtspersoon worden uitgebaat ofwel een samenwerkingsovereenkomst hebben gesloten, kan:

1. het centrum voor kortverblijf de toelating krijgen om een of meer woongelegenheden kortverblijf in te zetten in die groep van assistentiewoningen;
2. de opdracht die een woonassistent uitvoert in de groep van assistentiewoningen, opgenomen worden door het personeel van het centrum voor kortverblijf;
3. deze opdracht ook worden opgenomen door personeel van een erkende dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg of een erkend lokaal dienstencentrum of een erkend woonzorgcentrum, als de dienst of het centrum in de onmiddellijke nabijheid ligt van en functioneel een geheel vormt met de groep van assistentiewoningen en door dezelfde rechtspersoon wordt uitgebaat, of een samenwerkingsovereenkomst gesloten heeft met de groep van assistentiewoningen.

2.2. Voorwaarden

Een centrum voor kortverblijf dat de toelating wil krijgen om flexibel kortverblijf aan te bieden, moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

1. het centrum voor kortverblijf en de groep van assistentiewoningen worden uitgebaat door dezelfde beheersinstantie of door verschillende beheersinstanties op voorwaarde dat ze een samenwerkingsovereenkomst hebben gesloten;
2. het centrum voor kortverblijf voldoet aan de decretaal bepaalde voorwaarden;
3. de groep van assistentiewoningen waarbinnen het flexibele kortverblijf wordt ingezet, heeft een erkenning;
4. het centrum voor kortverblijf bevindt zich in of aan het woonzorgcentrum dat minstens twee actieve nachtdiensten organiseert;
5. het centrum voor kortverblijf en de groep van assistentiewoningen maken deel uit van dezelfde vestiging;
6. het flexibele kortverblijf voldoet aan de voorwaarden betreffende de kwaliteit van de hulp- en dienstverlening en de gegevensregistratie, en aan de erkenningsvoorwaarden vermeld in bijlage XI bij het stambesluit van de Vlaamse Regering;

7. het flexibele kortverblijf past binnen de erkende capaciteit van het centrum voor kortverblijf;
8. de dagprijs van de assistentiewoning blijft behouden en wordt aangevuld met de prijs van het gedeelte van de zorg- en dienstverlening dat vervat zit in de dagprijs van het centrum voor kortverblijf. Dat gedeelte van de dagprijs van het flexibele kortverblijf moet goedgekeurd worden door het agentschap.

2.3. Toelatingsprocedure - aanvraagformulier

Als bijlage 4 bij deze brief vindt u het formulier voor de aanvraag tot toelating om flexibel kortverblijf in te zetten in een erkende groep van assistentiewoningen.

Een aanvraag van toelating om flexibel kortverblijf in te zetten, wordt met de post of via e-mail bij het agentschap ingediend.

De aanvraag is alleen ontvankelijk als ze wordt ingediend met het voornoemde formulier dat het agentschap ter beschikking stelt. De aanvraag bevat minstens de volgende gegevens en stukken:

1. de identiteitsgegevens van de beheersinstantie en van de voorzieningen;
2. als het centrum voor kortverblijf en de groep van assistentiewoningen worden uitgebaat door verschillende beheersinstanties: een afschrift van de gesloten beheersovereenkomst;
3. een plan van de vestiging waaruit blijkt dat het woonzorgcentrum, het centrum voor kortverblijf en de groep van assistentiewoningen in elkaars onmiddellijke nabijheid gevestigd zijn;
4. een beslissing van de raad van bestuur/OCMW-raad, waarbij de visie op en de organisatie van het flexibel inzetten van kortverblijf in de groep van assistentiewoningen wordt bevestigd;
5. een toelichting, waarin de volgende elementen aan bod komen over de flexibele inzet van kortverblijf:
 - a) de visie op en de organisatie van het flexibel inzetten van kortverblijf in de groep van assistentiewoningen,
 - b) de opgave en samenstelling van de dagprijs van het flexibele kortverblijf.

2.4. Onderzoek van en beslissing over de aanvraag tot toelating

Het agentschap onderzoekt de ontvankelijkheid van de aanvraag.

Als de aanvraag niet ontvankelijk is, brengt het agentschap de beheersinstantie daarvan op de hoogte binnen dertig dagen na de ontvangst van de aanvraag.

Het agentschap kan de beheersinstantie om aanvullende informatie verzoeken. Na de ontvangst van die inlichtingen begint er opnieuw een termijn van dertig dagen te lopen.

Als het agentschap deze informatie niet ontvangt binnen een termijn van dertig dagen na de datum van de verzending van het verzoek, wordt de aanvraag van toelating onontvankelijk verklaard. Het agentschap kan die termijn verlengen als de beheersinstantie daarom in een gemotiveerde aanvraag heeft verzocht.

De administrateur-generaal van het agentschap beslist over de toelating, binnen een termijn van zestig dagen.

De toelating wordt gegeven voor onbepaalde duur. Als uit de uitbating blijkt dat de voorziening niet voldoet aan de voorwaarden trekt de administrateur-generaal de toelating in.

Binnen een termijn van dertig dagen na de ontvangst van een negatieve beslissing over de toelating kan de beheersinstantie met een aangetekende brief een gemotiveerd verzoekschrift aan het agentschap richten waarin ze vraagt om gehoord te worden.

Het decreetsartikel en dit uitvoeringsbesluit zijn in werking getreden op 1 januari 2018.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben ingelicht over de beide uitvoeringsbesluiten.

Bij vragen over deze brief en de toepasselijke regelgeving kunt u terecht bij de voornoemde contactpersonen planning en kwaliteit ouderenzorg van de afdeling Woonzorg en Eerste Lijn.

Met vriendelijke groeten,

Jo Vandeurzen
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin

BIJLAGEN:

1. besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 2017 houdende de bepaling van de normen en de aanmeldingsprocedure voor het verblijf van zelfredzame personen in een woonzorgcentrum buiten de erkende capaciteit;
2. besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 2017 betreffende het flexibele kortverblijf in een erkende groep van assistentiewoningen;
3. formulier: aanmelding van woongelegenheden voor het verblijf van zelfredzame personen in een woonzorgcentrum buiten de erkende capaciteit;
4. formulier: aanvraag tot toelating om flexibel kortverblijf uit te baten in een erkende groep van assistentiewoningen.